№ 8 Յունվարի 25 (փետրվարի 6) 1879 Յունվարի 25 (փետրվարի 6) № 8

ՈՒԹԵՐՈՐԴ ՏԱՐԻ

Տարեկան գինը 10 րուբլի, կէս տարվանը 6 րուբլի

Բաժանորդ գրվում են միայն խմբագրատան մէջ

Ստորագրողներից գրվում են ուղղակի
Тифлисъ. Редакція „Мшакъ"

ՄՇԱԿ

Խմբագրատունը բաց է առաւօտեան 10—2 ժամ (Բացի կիրակի և տօն օրերից)

Յայտարարութիւն ընդունվում է ամեն լեզուով

Յայտարարութիւնների համար վճարվում են իւրաքանչիւր տողին 2 կոպեկ

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Դուռն ճշմարտութեան.—Ներքին տեսութիւն. Նամակ Բագուից: Նամակ Մեծ-Ղարաքիլիսայից: Ներքին լուրեր.—Արտաքին տեսութիւն. Թիւրքիա. Նամակ Խրիմեցին.—Խառն լուրեր.—Մշակի հեռագիրներ.—Յայտարարութիւններ.—[illegible]

ԴՈՒՌՆ ՃՇՄԱՐՏՈՒԹԵԱՆ

Թիւրքիայի հայերը անցեալ տարի սպասում էին իրանց հայրենիքի վերածնութեանը Եւրոպայի ձեռքից: Բեռլինի դաշնագրի 61-երդ յօդուածը խոստանում էր նրանց նոր կեանք շնորհել....

Բայց մինչև այժմ ի՞նչ ստացան հայերը. ոչինչ: Ընդհակառակն նրանց դրութիւնը վատացաւ, աւելի անտանելի դարձաւ:

Եւ ահա այժմ ամեն կողմից մեզ հաղորդում են, և նոյն լուրերը կարդում ենք և օտարազգի լրագիրների մէջ, որ Հայաստանի հայ ազգաբնակութիւնը եկող գարնան պատրաստ է ցրուել, գաղթել ուր որ կը պատահի: Երևում է որ թափառական և գազանաբարոյ քրդերի հարստահարութիւնը էլ չափ ու սահման չունի, թիւրքաց վարչութեան պաշտօնեաների կողմից ժողովրդի վրայ ներգործած ճնշումը հասել է անտանելի աստիճանի:

Բայց Հայաստանի հայերը չեն միայն որոնք պատրաստւում են գաղթել իրանց հայրենիքից, նոյն դիտաւորութիւնն ունեն և Հայաստանում բնակուող ասորին, մանաւանդ երկրագործ դասին պատկանող մահմեդականներն էլ:

Սրանից երևում է որ Հայաստանի բնակիչներից կրած անտանելի նեղութիւնները ընդհանուր են և նոյն աղբիւրից են ծագում: Երևում է որ գաղթականութեան այդ հայոց յատկութիւն չէ միայն, այլ ծագում է աւելի խոր և ընդհանուր պատճառներից, որոնք կապ ունեն թիւրքաց պետութեան ընդհանուր տագնապի հետ: Դա տեղական մի հիւանդութիւն չէ, որին, այլ սերտ կապ ունի պետական կազմուածքի ընդհանուր հիւանդոտ, օրհասական դրութեան հետ:

Այդ տեսակ ցաւերի դէմ, ինչպէս բժշկականութեան մէջ, հարկաւոր է գործ դնել ոչ թէ տեղական, մասնաւոր հնարներ, այլ ընդհանուր, խոր և արմատական միջոցներ:

Հասկա՞ցել է արդեօք Եւրոպան որ թիւրքաց պետական մարմինը կատարեալ քայքայման պրոցեսի մէջ է գտնվում....

Կամայականութիւն պետական պաշտօնեաների կողմից, աւազակութիւններ վայրենի ցեղերի կողմից, պետական հարկերի չափից դուրս բարձր լինելը, ընդհանուր չքաւորութիւն [illegible] մէջ, շատ տեղերում սով և հիւանդութիւններ, ճանապարհների պակասութիւնը, կրեդիտի բացակայութիւնը, բնութեան հարստութիւններից օգուտ քաղելու անկարողութիւնը դատարանների պակասութեան պատճառով, պետական օրէնքների հնացած և անժամանակակից լինելը, քաղաքացու անձնական և կայքի անապահով լինելը, պետութեան գլուխը ձեռքում բռնող բարձր պաշտօնեաների վարչական անընդունակութիւնը, նրանց ցեղը և անբարոյական կեանքը, ամենքի կաշառակերութիւնը, իշխանների անհաւատարմութիւնը օրէնքի առջև, վերանորոգութիւններ երկրի մէջ մտցնելու կառավարութեան անընդունակութիւնը և նրա դէպի ամեն նորութիւններ զզվանքը մահմեդական կրօնի ֆանատիկութեան պատճառով,—ահա՛, մի քանի լոյն գծերով, Օսմանեան պետութեան տնտեսական և վարչական տխուր պատկերը....

Եւ դեռ գտնվում են քաղաքակրթութեան մէջ միասին, կամ մարդկութեան առաջև յանցաւոր դիպլոմատներ, որոնք խօսում են՝ թիւրքիայի ամ բ ո ղ ջ ո ւ թ ի ւ ն պահպանելու անհրաժեշտութեան մասին:

Գ. Ա.

ՆԵՐՔԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ՆԱՄԱԿ ԲԱԳՈՒԻՑ

12 յունվարի

[illegible]

ՆԱՄԱԿ Մ. ՂԱՐԱՔԻԼԻՍԱՅԻՑ

15 յունվարի

* * *

ՆՈՐԻՆ ԼՈՒՐԵՐ